

Skýrsla þessi og innihald hennar er eingöngu til innanhússnota hjá því fyrirtæki, stofnun eða einstaklingi sem hana keypti. Öll opinber birting eða dreifing er óheimil án skriflegs leyfis Capacent Gallup. Starfsemi Capacent Gallup er með ISO 9001 gæðavottun. Allur réttur áskilinn: © Capacent Gallup
Capacent Gallup er aðili að Gallup International

Heimssýn

Viðhorf til áhersluefna nýrrar
ríkisstjórnar

Maí 2009

Lýsing á rannsókn

Unnið fyrir	Heimssýn
Markmið	Að kanna viðhorf fólks til þess hversu mikla áherslu ný ríkisstjórn eigi að leggja á þrjú málefni
Framkvæmdatími	20. til 27. maí 2009
Aðferð	Netkönnun
Úrtak	1301 maður á öllu landinu, 18-75 ára, handahófsvaldir úr Viðhorfahópi Capacent Gallup
Verknúmer	4019141

Stærð úrtaks og svörun

Upphaflegt úrtak	1301
Ógild netföng	17
Endanlegt úrtak	1284
Svara ekki	445
Fjöldi svarenda	839
Svarhlutfall	65,3%

Greiningarbreytur

Kyn	Karlar og konur
Aldur	Fimm aldursflokkar
Búseta	Reykjavík, nágrennasveitarfélög Reykjavíkur og önnur sveitarfélög
Fjölskyldutekjur	Tekjur allra á heimilinu fyrir skatta, sex flokkar
Menntun	Fjórir flokkar

Vigtun

Gögn rannsóknarinnar eru vigtuð til þess að úrtak endurspegli þýði nákvæmlega með tilliti til kyns, aldurs og búsetu. Fjöldatölur í skýrslunni eru því námundaðar að næstu heilu tölu, en hlutföll og meðaltöl miðast við fjöldatöluna eins og hún væri með aukastöfum. Misræmi getur því verið á samanlögðum fjölda einstaklinga í greiningum og í tíðnitöflum.

Hlutfall svarenda fyrir vigtun:**Kyn:**

Karlar	51,1%
Konur	48,9%

Aldur:

18-24 ára	10,3%
25-34 ára	25,3%
35-44 ára	20,1%
45-54 ára	19,7%
55-75 ára	24,7%

Búseta:

Höfuðborgarsvæðið	63,5%
Landsbyggðin	36,5%

Hlutfall í þýði/hlutfall svarenda eftir vigtun:**Kyn:**

Karlar	50,7%
Konur	49,3%

Aldur:

18-24 ára	14,4%
25-34 ára	22,4%
35-44 ára	19,2%
45-54 ára	19,0%
55-75 ára	25,0%

Búseta:

Höfuðborgarsvæðið	64,3%
Landsbyggðin	35,7%

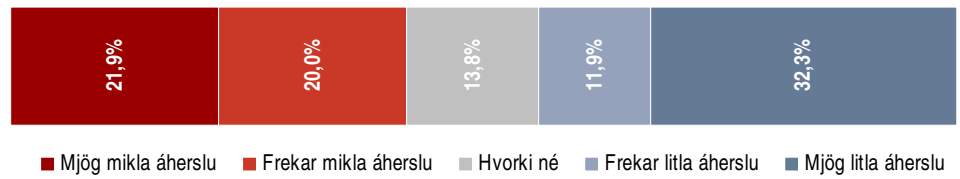
Reykjavík, 30. maí 2009

Bestu þakkir fyrir gott samstarf,

Páll Ásgeir Guðmundsson
Kolbrún Jónsdóttir
Matthías Porvaldsson

Allar ábendingar varðandi framsetningu skýrslunnar eru vel þegnar. Vinsamlegast sendið tölvupóst á abending@capacent.is til að koma þeim á framfæri.

Hversu mikla eða litla áherslu finnst þér að ný ríkisstjórn eigi að leggja á að hefja aðildarviðræður við Evrópusambandið?

Hversu mikla eða litla áherslu finnst þér að ný ríkisstjórn eigi að leggja á að leysa fjárhagsvanda heimilanna?

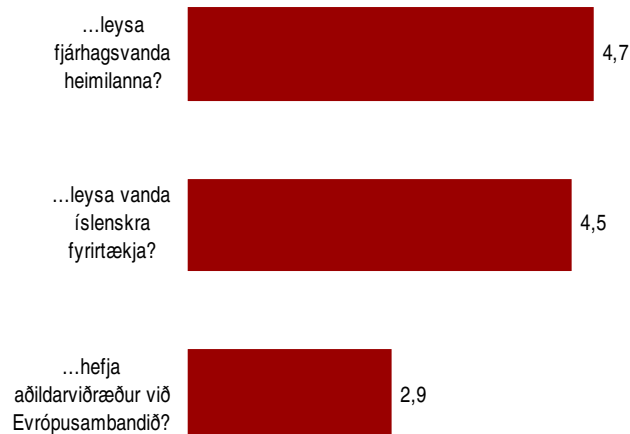

Hversu mikla eða litla áherslu finnst þér að ný ríkisstjórn eigi að leggja á að leysa vanda íslenskra fyrirtækja?

Samanburður á meðaltölum

Hversu mikla eða litla áherslu finnst þér að ný ríkisstjórn eigi að leggja á að...

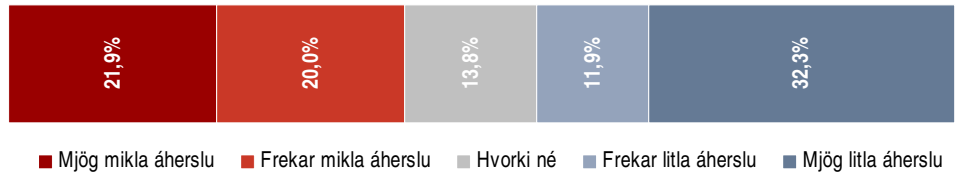
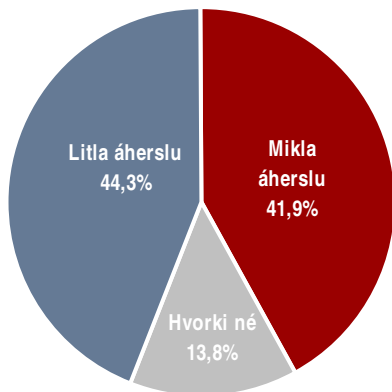
Ítarlegar niðurstöður

Sp. 1. Hversu mikla eða litla áherslu finnst þér að ný ríkisstjórn eigi að leggja á að hefja aðildarviðræður við Evrópusambandið?

Máí 2009

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Mjög mikla áherslu (5)	177	21,9	2,9
Frekar mikla áherslu (4)	161	20,0	2,8
Hvorki né (3)	112	13,8	2,4
Frekar litla áherslu (2)	96	11,9	2,2
Mjög litla áherslu (1)	261	32,3	3,2
Mikla áherslu		41,9	3,4
Hvorki né		13,8	2,4
Litla áherslu		44,3	3,4
Fjöldi svara	807	100,0	
Tóku afstöðu	807	96,2	
Tóku ekki afstöðu	32	3,8	
Fjöldi svarenda	839	100,0	
Meðaltal		2,9	
Vikmörk ±		0,1	

Meðaltal er reiknað með því að leggja saman margfeldi af vægi svars og fjölda sem velja það svar og deila upp í summuna með heildarfjölda svara. Í töflunni hér fyrir ofan reiknast meðaltal skv. eftirfarandi formúlu: [Mjög mikla áherslu (fj. x 5) + frekar mikla áherslu (fj. x 4) + hvorki né (fj. x 3) + frekar litla áherslu (fj. x 2) + mjög litla áherslu (fj. x 1)] / Heildarfjöldi svara. Meðaltalið tekur gildi á kvarðanum 1 til 5.

Greiningar

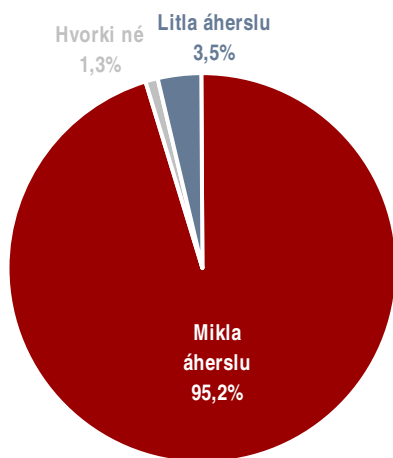
	Fjöldi svara	Mjög mikla áherslu	Frekar mikla áherslu	Hvorki né	Frekar litla áherslu	Mjög litla áherslu	Meðaltal
Kyn							
Karlar	415	24,1%	15,9%	12,8%	10,4%	36,9%	2,8
Konur	393	19,7%	24,3%	14,9%	13,6%	27,5%	3,0
Aldur							
18-24 ára	111	16,8%	21,8%	14,3%	14,3%	32,8%	2,8
25-34 ára	178	23,3%	23,7%	14,6%	9,0%	29,5%	3,0
35-44 ára	157	21,7%	18,1%	16,4%	10,0%	33,7%	2,8
45-54 ára	156	24,2%	19,6%	14,0%	11,4%	30,7%	3,0
55 ára og eldri	204	21,9%	17,5%	10,8%	15,1%	34,7%	2,8
Búseta *							
Reykjavík	334	27,6%	24,6%	13,0%	9,6%	25,2%	3,2
Nágrannasv.félög Rvk	185	22,9%	17,2%	16,1%	14,5%	29,4%	2,9
Önnur sveitarfélög	288	14,8%	16,4%	13,3%	13,0%	42,5%	2,5
Fjölskyldutekjur *							
Lægri en 250 þúsund	57	20,2%	21,5%	3,4%	21,2%	33,7%	2,7
250 til 399 þúsund	174	15,4%	20,3%	10,7%	11,9%	41,8%	2,6
400 til 549 þúsund	161	22,8%	21,7%	16,9%	8,5%	30,1%	3,0
550 til 799 þúsund	164	29,7%	15,1%	15,5%	9,8%	29,9%	3,0
800 til 999 þúsund	74	14,7%	30,0%	15,1%	13,0%	27,2%	2,9
Milljón eða hærri	47	43,6%	11,2%	12,9%	13,1%	19,3%	3,5
Menntun *							
Grunnskólapróf	48	15,7%	19,2%	9,2%	17,7%	38,2%	2,6
Grunnskólapróf og viðbót	214	18,0%	20,0%	13,0%	11,8%	37,2%	2,7
Framhaldsskólapróf	277	18,6%	18,9%	13,9%	13,2%	35,4%	2,7
Háskólapróf	258	30,5%	22,0%	15,9%	9,8%	21,8%	3,3

* Marktækur munur á meðaltölum hópa

Sp. 2. Hversu mikla eða litla áherslu finnst þér að ný ríkisstjórn eigi að leggja á að leysa fjárhagsvanda heimilanna?

Maí 2009

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Mjög mikla áherslu (5)	666	80,7	2,7
Frekar mikla áherslu (4)	120	14,5	2,4
Hvorki né (3)	11	1,3	0,8
Frekar litla áherslu (2)	13	1,6	0,8
Mjög litla áherslu (1)	16	1,9	0,9
Mikla áherslu		95,2	1,5
Hvorki né		1,3	0,8
Litla áherslu		3,5	1,3
Fjöldi svara	825	100,0	
Tóku afstöðu	825	98,4	
Tóku ekki afstöðu	14	1,6	
Fjöldi svarenda	839	100,0	
Meðaltal	4,7		
Vikmörk ±	0,1		

Greiningar

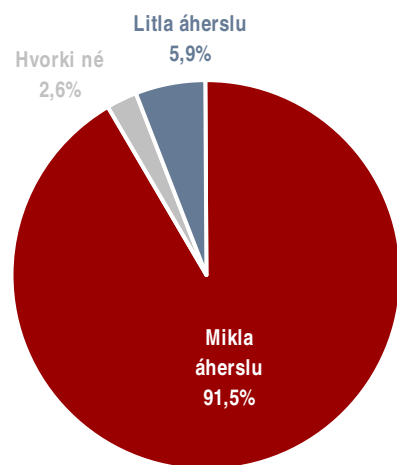
	Fjöldi svara	Mjög mikla áherslu	Frekar mikla áherslu	Hvorki né	Frekar litla áherslu	Mjög litla áherslu	Meðaltal
Kyn							
Karlar	418	78,8%	15,9%	1,7%	1,5%	2,1%	4,7
Konur	407	82,5%	13,0%	0,9%	1,7%	1,8%	4,7
Aldur							
18-24 ára	113	73,4%	26,6%				4,7
25-34 ára	185	77,9%	15,6%	2,2%	2,0%	2,3%	4,6
35-44 ára	160	84,6%	11,5%		0,7%	3,2%	4,7
45-54 ára	159	87,6%	5,7%	1,7%	2,6%	2,4%	4,7
55 ára og eldri	208	78,7%	15,9%	2,0%	2,0%	1,4%	4,7
Búseta							
Reykjavík	342	77,5%	17,2%	2,2%	2,1%	1,1%	4,7
Nágrannasv.félög Rvk	191	81,6%	11,7%	1,0%	1,8%	3,9%	4,7
Önnur sveitarfélög	292	83,8%	13,2%	0,5%	0,8%	1,6%	4,8
Fjölskyldutekjur							
Lægri en 250 þúsund	57	77,6%	17,8%	1,7%	1,8%	1,1%	4,7
250 til 399 þúsund	176	85,2%	10,8%	0,9%	2,0%	1,1%	4,8
400 til 549 þúsund	166	79,6%	15,7%	0,6%	0,8%	3,2%	4,7
550 til 799 þúsund	166	84,7%	8,5%	1,7%	1,7%	3,4%	4,7
800 til 999 þúsund	75	81,2%	14,3%	2,1%	1,2%	1,2%	4,7
Milljón eða hærri	47	67,3%	31,2%		1,4%		4,6
Menntun							
Grunnskólapróf	50	80,4%	12,1%	3,9%		3,6%	4,7
Grunnskólapróf og viðbót	219	82,4%	14,6%	0,8%	1,3%	1,0%	4,8
Framhaldsskólapróf	286	77,1%	17,7%	1,3%	1,7%	2,3%	4,7
Háskólapróf	260	82,8%	12,0%	1,0%	2,1%	2,2%	4,7

Ekki er marktækur munur á meðaltölum hópa

Sp. 3. Hversu mikla eða litla áherslu finnst þér að ný ríkisstjórn eigi að leggja á að leysa vanda íslenskra fyrirtækja?

Maí 2009

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Mjög mikla áherslu (5)	554	67,3	3,2
Frekar mikla áherslu (4)	200	24,3	2,9
Hvorki né (3)	21	2,6	1,1
Frekar litla áherslu (2)	30	3,6	1,3
Mjög litla áherslu (1)	19	2,3	1,0
Mikla áherslu		91,5	1,9
Hvorki né		2,6	1,1
Litla áherslu		5,9	1,6
Fjöldi svara	824	100,0	
Tóku afstöðu	824	98,2	
Tóku ekki afstöðu	15	1,8	
Fjöldi svarenda	839	100,0	
Meðaltal	4,5		
Vikmörk ±	0,1		

Greiningar

	Fjöldi svara	Mjög mikla áherslu	Frekar mikla áherslu	Hvorki né	Frekar litla áherslu	Mjög litla áherslu	Meðaltal
Kyn							
Karlar	418	70,5%	19,3%	3,4%	4,2%	2,6%	4,5
Konur	405	63,9%	29,4%	1,7%	3,0%	1,9%	4,5
Aldur							
18-24 ára	113	53,6%	37,7%	4,0%	2,9%	1,8%	4,4
25-34 ára	183	62,8%	26,2%	3,9%	4,7%	2,4%	4,4
35-44 ára	160	74,9%	18,4%	2,8%	1,9%	1,9%	4,6
45-54 ára	159	75,0%	16,9%	1,2%	4,0%	2,8%	4,6
55 ára og eldri	208	66,9%	25,3%	1,5%	3,9%	2,3%	4,5
Búseta							
Reykjavík	341	65,6%	23,8%	2,3%	6,1%	2,2%	4,4
Nágrannasv.félög Rvk	191	66,5%	23,8%	4,1%	2,1%	3,4%	4,5
Önnur sveitarfélög	292	69,8%	25,1%	1,9%	1,6%	1,7%	4,6
Fjölskyldutekjur							
Lægri en 250 þúsund	57	55,3%	31,0%	1,9%	11,7%		4,3
250 til 399 þúsund	176	71,6%	20,6%	3,0%	3,3%	1,5%	4,6
400 til 549 þúsund	166	63,2%	29,4%	2,2%	3,0%	2,2%	4,5
550 til 799 þúsund	164	71,6%	20,2%	1,8%	3,0%	3,4%	4,5
800 til 999 þúsund	75	62,1%	27,9%	3,5%	3,1%	3,3%	4,4
Milljón eða hærri	47	72,3%	22,1%	3,6%		2,1%	4,6
Menntun							
Grunnskólapróf	50	67,6%	21,4%	3,9%	3,6%	3,6%	4,5
Grunnskólapróf og viðbót	217	65,0%	27,0%	2,6%	4,5%	0,9%	4,5
Framhaldsskólapróf	285	68,4%	21,8%	3,2%	4,2%	2,4%	4,5
Háskólapróf	260	67,3%	26,3%	1,7%	2,3%	2,4%	4,5

Ekki er marktækur munur á meðaltölum hópa

Svör	Fjöldi	Hlutfall %	Vikmörk +/-
Mjög miklu máli (5)	217	27,6	3,1
Frekar miklu máli (4)	356	45,3	3,5
Hvorki né (3)	133	16,9	2,6
Frekar litlu máli (2)	61	7,8	1,9
Mjög litlu máli (1)	19	2,4	1,1
Miklu máli		72,9	3,1
Hvorki né		16,9	2,6
Litlu máli		10,2	2,1
Fjöldi svara	786	100,0	
Tóku afstöðu	786	99,0	
Tóku ekki afstöðu	8	1,0	
Fjöldi svarenda	794	100,0	
Meðaltal	3,9		
Vikmörk ±	0,1		

Meðaltal er reiknað með því að leggja saman margfeldi af vægi svars og fjölda sem velja það svar og deila upp í summuna með heildarfjölda svara. Í töflunni hér fyrir ofan reiknast meðaltal skv. eftirfarandi formúlu: $[Mjög\ miklu\ máli\ (fj.\ x\ 5) + Frekar\ miklu\ máli\ (fj.\ x\ 4) + hvorki\ né\ (fj.\ x\ 3) + Frekar\ litlu\ máli\ (fj.\ x\ 2) + mjög\ litlu\ máli\ (fj.\ x\ 1)] / Heildarfjöldi\ svara.$

Meðaltalið tekur gildi á kvarðanum 1 til 5.

Staðalfrávik er algengur mælikvarði á dreifingu svara í kringum meðaltal. Það segir til um hversu lík eða ólík svör þátttakenda við spurningu eru. Hátt staðalfrávik ber að túlka þannig að svör þátttakenda séu ólík en lágt staðalfrávik þannig að svörin séu lík.

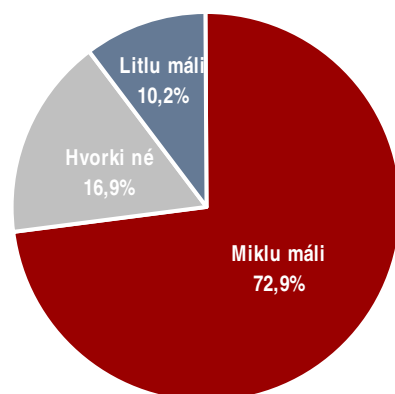
Töflur

Niðurstöður fyrir hverja spurningu eru settar fram í töflum og myndum. Hver spurning er efst á hverri blaðsíðu og nafnið á því sem hún á að mæla er sett fyrir ofan hverja töflu. Í töflunni er hægt að sjá svör þátttakenda og hve margir þeirra tóku ekki afstöðu til þessarar spurningar eða voru ekki spurðir. Í töflunni hér til hliðar má sjá að rétt tæp 28% þátttakenda telja það sem spurt var um skipta mjög miklu máli og ríflega 45% frekar miklu. Ef teknir eru saman þeir sem segja þetta skipta „frekar miklu“ og „mjög miklu“ þá gefur það naumlega 73%.

Vikmörk

Til að geta áttað sig betur á niðurstöðum rannsókna er nauðsynlegt að skilja hvað vikmörk eru. Vikmörk eru reiknuð fyrir hverja hlutfallstölu og meðaltöl og ná jafn langt upp fyrir og niður fyrir töluna nema ef vikmörkin fara niður að 0% eða upp að 100%. Oftast er miðað við 95% vissu. Segja má með 95% vissu að niðurstaða sem fengin er úr rannsókn lægi innan þessara vikmarka ef allir í þýðinu væru spurðir. Dæmi: segja má með 95% vissu að hefðu allir í þýði verið spurðir, hefðu á bilinu 24,5% til 30,7% (27,6% +/- 3,1%) þeirra sagt að þetta skipti mjög miklu máli.

Í framhaldi af þessu er hægt að bera saman svarmöguleikana. Ef vikmörkin skarast ekki er munur á þeim marktækur. T.d. væri hægt að segja með 95% vissu að marktækt fleiri einstaklingar teldu það sem spurt var um skipta frekar miklu máli en mjög miklu máli.

Myndir

Í myndum er reynt að draga saman helstu niðurstöður þannig að auðvelt sé fyrir lesandann að átta sig á hvað sé markverðast hverju sinni. Ennfremur er oft gerð greining á hverri spurningu eftir öðrum greiningarbreytum í könnuninni. Má þar nefna kyn, aldur, búsetu, menntun og aðrar spurningar í sömu könnun. Hér fyrir neðan má sjá greiningu eftir kyni og aldri þátttakenda. Þar sést að ekki er munur á meðaltölum eftir kyni en hins vegar er munur eftir aldri þátttakenda. Hér skiptir það sem spurt var um þá sem eldri eru meira máli en þá sem yngri eru.

Greiningar

	Fjöldi	Mjög miklu	Frekar miklu	Í meðal-lagi	Frekar litlu	Mjög litlu	Meðaltal
Kyn							
Karlar	396	28,8%	43,7%	17,2%	7,1%	3,3%	3,9
Konur	390	26,4%	46,9%	16,7%	8,5%	1,5%	3,9
Aldur *							
16-24 ára	166	22,1%	44,8%	16,3%	12,8%	4,0%	3,7
25-34 ára	159	22,6%	42,8%	16,4%	13,8%	4,4%	3,7
35-44 ára	164	25,0%	42,1%	24,4%	7,3%	1,2%	3,8
45-54 ára	136	30,1%	47,8%	15,4%	5,1%	1,5%	4,0
55-75 ára	161	32,3%	48,4%	11,8%	4,3%	3,1%	4,0

* Marktækur munur á meðaltölum hópa

Marktekt

Algengur misskilningur er að ef niðurstaða tölfræðiprófs er ekki tölfræðilega marktæk þá sé ekkert að marka þá niðurstöðu. Það er rangt, því eina merking tölfræðilegrar marktæktar felst í því hvort hægt sé að alhæfa mun í úrtaki yfir á þýði.

Við úrvinnslu á niðurstöðum eru alla jafna notuð tölfræðipróf sem greina hvort munur á tilteknum hópum sé tölfræðilega marktækur eða ekki. Í flestum tilfellum er einhver munur á öllum hópnum sem athugaðir eru. Þar sem einungis er verið að vinna með úrtök eru marktæktarpróf notuð til að meta hvort hægt sé að staðhæfa hvort einhver munur sé einnig í því þýði sem úrtakið var dregið úr (dæmi um þýði: Allir Íslendingar á aldrinum 18-69 ára). Ef niðurstaða er ekki tölfræðilega marktæk er ekki hægt að staðhæfa að einhver munur sé á tilteknum hópum í þýði þrátt fyrir að munur sé á þeim í úrtakinu. Ef niðurstaða er tölfræðilega marktæk má álykta sem svo að munur sé á þessum hópum í þýðinu.